

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

565. Qua ratione per hanc regulam derogetur obstaculis hujus reservationis mensium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

de beneficio vacante in mense reservato, & secunda, seu nova obtineretur, in hac secunda mensis debet exprimi. Garc. n. 680. Castrop. loc. cit. n. 7. Gonz. gl. 32. n. 20. &c. De cetero autem, dum mensis expressus fuit in prima gratia, regula hæc locum non habet, siue non opus est, illum iterum exprimere in nova gratia, seu in gratia reformatoria, seu perinde valere. Garc. n. 672. citans Gonz. gl. 32. n. 41. & seq. Caputaq. decis. 215. p. 2. Mohed. decis. 4. de concess. præb. n. 3. Secundò exprimendus est mensis in gratia si neutri; quia est vera gratia & concessio beneficii ad vitandas lites. Castrop. num. 8. Garc. n. 659. Gonz. n. 21. & seq. ubi n. 24. quòd id à fortiori procedat, si certius, qui non fuit in lite, & nullam aliam gratiam habuit, dictam gratiam si neutri obtinuerit. Put. l. 1. decis. q. 48. n. 5. Tertiò non solum in beneficiis vacantibus de iure & de facto, sed etiam in vacantibus de iure tantum; puta, si moriatur, qui habet solum ius, alio existente in possessione beneficii; cum regula loquatur simpliciter, & sit vera vacatio, quæ fit per mortem illius, qui habet ius. Garc. n. 662. citans Bellenz. de subsid. charit. q. 121. & ex eo Chok. n. 6. Gonz. num. 25. Castrop. n. 9. Quartò non solum in vacantibus per obitum, sed quomodocunque vacent, si ob modum vacationis aliàs non sint reservata. Castrop. n. 10. Gonz. n. 26. Garc. num. 665. Qui Auctores tamen advertunt, quòd, licet ita sit de iure, in Dataria tamen admittantur supplicationes beneficiales de aliis vacationibus, præterquam per obitum, puta, per affectionem alterius incompatibilis, per initum in matrimonium absque expressione mensis. Et ideo forsitan praxim interpretari regulam hanc, quòd ad expressionem mensis solum procedere in vacantibus per obitum. Ait tamen Gonz. hanc esse magnam regulam restrictionem, & hinc sibi adhuc videri verum, quòd mensis sit exprimendus in quacunque vacatione. Adde etiam Garc. num. 666. ideo Datariam admittere supplicationes sine expressione mensis in aliis vacationibus, & non in vacationibus per obitum; quia in vacantibus per obitum regulariter Papa non vult prævenire Ordinarios, in aliis vero vacationibus vult bene prævenire. Quòd si tamen vacatio istiusmodi alia contigerit in mense Apostolico, gratia erit nulla, cum non sit facta mentio de mense, nec in hoc praxim aut stylus contradicit. Quin etiam, ut subiungit Garc. si in vacatione per obitum Papa concederet gratiam de beneficio absque expressione mensis, censeretur velle prævenire Ordinarium, si fortè in mense ordinario vacavit, quamvis non soleat id facere.

5. Quintò, non est necessaria explicatio mensis in beneficiis aliis reservatis; quia hæc sub hac regula non continentur, & in iis cessat ratio finalis regulæ; utpote quorum collatio Ordinario præjudicare nequit. Castrop. n. 11. citans Mand. de sign. gratia. tit. de provis. Gonz. loc. cit. n. 39. Garc. n. 668. citans insuper plures Rot. decis. Sic necessaria non est in vacantibus per resignationem; dum enim resignatio conditionalis est, vacat in Curia, & collatio nequit competere Ordinario. Sed nec Papa ignorare potest, quando vacavit; cum vacent ab illo puncto, quo resignationem admittit, & gratiam signat. Castrop. ibid. Garc. num. 667. Gonz. n. 45. qui tamen hoc ipsum eodem n. 45. & 32. sic limitat, ut, si resignatio in favorem non teneret (quia v. g. intrusus in beneficio illud resignavit) nec haberet effectum, & resignatarius propterea, non vigore resignationis, sed vigore clausularum

generalium: siue vacet præmissò, siue alio modo; contentarum in resignatione intenderet consequi beneficium, necessaria tum adhuc foret mensis expressio. Sed neque in resignationibus simpliciter factis in manibus Ordinarii aut alterius Collatoris inferioris opus est expressione mensis, v. g. si quis in mense Apostolico resignat simpliciter beneficium in manibus Ordinarii (extra Curiam Roman.) & alius obtinet provideri à Papa de tali beneficio ante provisionem factam ab Ordinario, valida est provisio, etsi non sit facta mentio de mense vacationis. Gonz. gl. 32. n. 44. Item non est necessaria in subrogationibus quòd ad beneficia litigiosa, cum hæc subrogatio non possit præjudicare Ordinario, utpote in quolibet mense impedito ad subrogandum. Garc. à n. 671. Castrop. loc. cit. Item in beneficiis jurispr. laicorum, dum ea providet Papa; cum non sint illi reservata. Garc. num. 669. Castrop. loc. cit. neque in beneficiis devolutis ad Papam ab eodem impetratis; quia hæc conferre nequit Ordinarius, cum ab eo ob negligentiam sint avocata. Castrop. ibid. Denique non est necessaria hæc mensis expressio in provisionibus & gratiis ab Episcopis aliisque Ordinariis factis; tum quia hi præsumuntur habere notitiam mensis, in quo contigit vacatio; tum, & præcipue, quia regula loquitur de narrativa facienda Papæ, ne Ordinarius in provisione præjudicet. Castrop. h. cit. Garc. n. 674. Gonz. gl. 32. n. 46.

Questio 365. Qua ratione per hanc regulam derogetur obstaculo huius reservationis mensium?

1. Respondeo: ut reservatio per hanc regulam inducta firma persistat, præterquam quòd Papa deroget consuetudines etiam immemorales optandi istiusmodi beneficia hic reservata (de qua optatione dicemus infra, & de ea vide tantisper Castrop. hic p. 22. §. 6. & Garc. cit. p. 5. c. 1. à n. 449.) derogat insuper quaslibet consuetudines, etiam immemorales, & quælibet privilegia, & indulta (quidquid sit de distinctione hoc in puncto inter privilegium & indultum, de quo multa Gonz. gl. 39. q. 1. n. 2. quæ tamen non placent Castrop. h. 6. nu. 10. & quibus Garc. n. 675. ait magis contineri questionem de nomine, quam de re) Apostolica, non tantum concessa simpliciter de disponendo de beneficiis, sed etiam ad disponendum de beneficiis reservatis hac reg. seu vacantibus in mensibus reservatis; sic enim indicant verba regulæ: *de huiusmodi beneficiis*, id est, vacantibus in illis mensibus, cum dictio *huiusmodi* sit relativa precedentium cum omnibus suis qualitatibus. Garc. n. 676. citans Gonz. gl. 33. n. 6. ac ita etiam, ut non solum derogetur indultis ac privilegiis, sed etiam consuetudinibus immemorialibus, non tantum optandi, sed & disponendi & dictis beneficiis, tametsi enim verbum illud *disponendi* videri posset respicere sola indulta, & non consuetudines, quia relatio debet fieri ad proximiora; referri nihilominus etiam debet ad consuetudines; quia dictio illa *ac etiam* augent dispositionem: tum quia eadem ratio militat pro derogandis illis consuetudinibus, quæ pro derogandis privilegiis & indultis. Garc. n. 677. & 678. citans plures Rotæ decis. & Gonz. gl. 35. q. 2. à n. 24. Castrop. loc. cit. Cur tamen, his non obstantibus, non comprehendantur his verbis indulta concessa in Bullis Sixti IV. & Leonis X. de conferendis Canonicatibus, Doctoratibus,

ralibus, & Magistralibus Cathedralium Hispania, dictum est supra ex Garc. n. 679. & seq. quia nimirum hæc Bullæ sunt per modum statuti & legis.

2. Addit insuper Castrop. sub hac derogatione privilegiorum & indultorum non comprehendendi privilegia concessa disponendi de beneficiis, ac si verè jure foundationis dispositio competeret; eò quòd, cum jusp. ex fundatione competens hac regulà non derogeretur, etiam non derogeretur privilegium illius naturam induens & sequens. Idem ait de privilegiis pro limitato tempore concessis juxta dicta supra; eò quòd hæc reputentur gratiæ modici præjudicii. Denique efficacia verborum illorum: cum derogatoriarum derogatoriis, & insolitis clausulis, quæ ad majorem reservationis firmitatem adjuncta, vide Gonz. à gl. 35. & seq.

PARAGRAPHVS VIII.

De altera Regulæ 8. parte, hoc est, de alternativa concessa Episcopis.

Questio 566. Quæ, seu qualis sit hæc gratia alternativa?

R. Respondet cum Ordinariis, seclusâ hac gratiâ, solum relictis essent liberi menses 4. nimirum Martius, Junius, September, December per hanc gratiam conceduntur 6. menses, in quibus de beneficiis in iisdem vacantibus, & aliis non reservatis, liberè providere possint, & sic quòd ad menses cum Papa alternant. Unde vides per dictam alternativam concedi ex mensibus aliis Apostolicis Februarium, Aprilem, Augustum, Octobrem; & e contra à Papa ad se avocari Martium & Septembrem, qui aliis seclusâ hac alternativâ erant, & sunt menses Ordinarii. Castrop. loc. cit. p. 23. §. 1. n. 2. cum communi.

Questio 567. An gratia alternativa tollat reservationem illam in prima parte regulæ de 8. mensibus?

R. Respondet negativè, sed illâ persistente aperit viam Ordinario providendi de reservatis per illam priorem partem sub conditione residendi, quâ conditione seu residentiâ cessante, cessat alternativa, & intrat reservatio prior. Castrop. loc. cit. citans Barb. de potest. Episc. alleg. 53. n. 50. & Cassad. decis. 8. n. 10. de præb. Lott. l. 2. q. 40. n. 66. dicens hanc sententiam probatam Rotæ in Ovetensi beneficii. 30. Julii 1610. & in Trid. Canoniciatus. 21. April. 1570. Et nisi sic dicatur, Papa non jure reservationis, sed jure devolutionis provideret tunc ista beneficia, Episcopo non residente, vel etiam negligente illa providere, quod admittendum non est. Castrop. loc. cit. Lott. loc. cit. n. 68. ubi etiam probat, id ex stylo Cancellariæ, quæ tunc non dat literas tanquam de devoluto, sed de reservato in vim primæ partis regulæ. Sed neque his obstat, quòd per alternativam concessionem videatur facta quædam permutatio mensium inter Papam & Ordinarium, & quosdam effectos ordinarios, qui per reservationem aliis erant Apostolici, ut dictum quæst. præced. id enim per Catachresin, & non propriè dicit, ait Lott. ibid. n. 67.

Questio 568. Num Junius, & December, in quibus non fit aliqua permutatio cum Papa; quique tam in generali reservatione, siue in prima parte regulæ, quam in alternativa, seu secunda parte, relinquuntur seu assignantur Ordinariis, & ea de causa menses fixi dicuntur, censcantur concessi in gratiam alternativam sub eadem conditione, nempe residentiâ, sub qua in illa conceduntur reliqui 4. menses Februarius, Aprilis &c.

R. Respondet negativè Garc. nu. 506. dicens, sic communi consensu & praxi receptum. Castrop. loc. cit. citans Barb. de pot. Ep. alleg. 23. nu. 44. Pirh. de præb. num. 376. voluntque non concedi hos duos menses in alternativâ, tametsi ibi exprinantur unâ cum aliis 4. Februarii, Aprilis &c. per accidens, & tantum demonstrationis gratiâ, non verò gratiâ novæ concessionis; adeoque nec illis impositam conditionem, seu onus residendi, utpote quod onus annexum illis solum mensibus, qui de novo per alternativam conceduntur, non verò iis, qui jure ordinario comperebant. Idem tenet videtur Card. de Luca de benef. d. 12. num. 8. dum ait: Papa Ordinario ob residentiâ concedit 2. ex Apostolicis, adeò ut ex 4. aliis concessis is jam obtineat 6. E contra in casu non residentiâ amittat 2. ex his 4. sibi remanentibus Junio & Decembri. Eâ ducuntur ratione hi Auctores, ut Castrop. quòd alternativa solum removeat obstaculum reservationis inducta per primam partem hujus regulæ, ut tradunt Cassad. decis. 8. num. 6. & 10. de præb. & Gonz. gl. 42. num. 13. apud Castrop. quòd ad illos autem duos menses nunquam intârât reservatio. Unde jam rectè inferunt hi Auctores & Castrop. & Pirh. expressè, Ordinarium, siue resideat live non, posse providere beneficia vacantia mensibus Junii & Decembris; quia non providet vi alternativæ, sed ex jure ordinario per alternativam non derogato. Quia licet dicti 2. menses constituent simul aliis quatuor alternativam. Quin & diceretur illis quæ talibus annexum onus residendi, adeoque non posse Ordinarium vacantia in illis beneficia conferre vi præcisè alternativæ formaliter talis, quin resideat; cum tamen non teneatur uti gratiâ alternativæ, etiam dum eam acceptavit, sed possit uti facultate sibi à jure concessâ, poterit adhuc conferre beneficia in his binis mensibus, quin resideat, ita Castrop. loc. cit. num. 4. quòd ipsum, ut viæimus, omnino negat Lott.

2. Respondet e contra affirmativè. Gonz. Glos. 43. n. 116. apud Castrop. loc. cit. n. 3. eò quòd in regulâ sub eadem clausula tenorèque verborum, quo Februarius, Aprilis, Augustus, October, conceduntur: & nisi sic pari modo in gratiâ alternativæ concederentur, ut quid ibi cum aliis mensibus alternativæ exprimuntur? quæ sententia si vera, non videtur posse Ordinarius beneficia illis 2. mensibus vacantia providere, nisi verè & personaliter resideat, non secus, ac non nisi sub hac conditione providere potest vacantia in Februarii. Hanc Gonz. sententiam acriter tenet, & valide Garciam refutat Lott. l. 2. q. 41. num. 38. dum ait: ad hoc, quòd Garcias dicit, sententiam suam sensu communi & praxi receptam; nisi referatur ab eo ad sensum communem & praxim extra Curiam, omnino falsum esse, dum id hactenus in Curia observatum non sit, ac propterea non habendum in con-